

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 21.10.1971, sp. zn. 2 Tz 108/71, ECLI:CZ:NS:1971:2.TZ.108.1971.1

Číslo: 32/1972

Právní věta: Záver súdu o tom, že účel trestu sa dosiahne i bez jeho výkonu (§ 58 odst. 1 písm. a) Tr. zák.), musí sa opierať o náležité a všestranné zhodnotenie skutočností týkajúcich sa osoby páchatela, najmä jeho doterajšieho života a prostredia, v ktorom žije a pracuje, ako aj okolností prípadu a nesmie byť s týmito skutočnosťami v logickom rozpore.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 21.10.1971

Spisová značka: 2 Tz 108/71

Číslo rozhodnutí: 32

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Trest, Trest odnětí svobody podmíněný, Ukládání trestu

Předpisy: 140/1961 Sb. § 23 odst. 1
§ 155 odst. 1 písm. b 141/1961 Sb. § 2 odst. 5
§ 2 odst. 9
§ 31 odst. 1
§ 314a odst. 1
§ 58 odst. 1 písm. a

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 32/1972 sb. rozh.

Záver súdu o tom, že účel trestu sa dosiahne i bez jeho výkonu (§ 58 odst. 1 písm. a) Tr. zák.), musí sa opierať o náležité a všestranné zhodnotenie skutočností týkajúcich sa osoby páchatela, najmä jeho doterajšieho života a prostredia, v ktorom žije a pracuje, ako aj okolností prípadu a nesmie byť s týmito skutočnosťami v logickom rozpore.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR z 21. 10. 1971 sp. zn. [2 Tz 108/71.](#))

Rozsudkom Okresného súdu v Trnave z 24. 2. 1971 sp. zn. 4 T 27/71 bol obvinený J. D. uznaný vinným z trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 155 odst. 1 písm. b) Tr. zák., ktorý spáchal takto: dňa 6. 7. 1970 sa nachádzal krátko po polnoci pod vplyvom alkoholu v bare hotela Jeleň v Hlohovci. Keď uvidel, že príslušník VB I. B. zakročuje proti výtržníckemu správaniu jeho

známeho M. B., prišiel k I. B., sotil ho pres prs a napokon urel pastou do tvare, takže mu spôsobil roztrhnutie dolnej pery.

Za to mu bol podľa § 155 odst. 1 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 7 mesiacov, ktorého výkon bol podmiennečne odložený podľa § 58 odst. 1 písm. a) Tr. zák. na skúšobný čas dvoch rokov.

Na odvolanie okresného prokurátora rozhodoval vo veci Krajský súd v Bratislave, ktorý uznesením z 24. 2. 1971 sp. zn. 6 To 174/71 odvolanie okresného prokurátora smerujúce proti podmiennečnému odkladu výkonu trestu podľa § 256 Tr. por. zamietol. S otázkou trestu sa krajský súd vyrovnal tak, a že i s ohľadom na stupeň spoločenskej nebezpečnosti činu obvineného možno odôvodnene očakávať, že účel trestu sledovaný ustanovením § 23 Tr. zák. sa dosiahne aj hrozbou trestom, ktorá povedie obvineného k tomu, aby viedol poriadny život pracujúceho človeka.

Na podklade sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR v neprospech obvineného, Najvyšší súd SSR zrušil obe uvedené rozhodnutia vo výroku o treste a Okresnému súdu v Trnave prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Skutkové zistenia učené obidvoma súdmi sú správne. Je preukázané, že obvinený kritického dňa zaútočil na príslušníka VB I. B., ktorého napadol za to, že tento predtým zakročil voči násilnicky sa správajúcemu podnapilému M. B. Zárok príslušníka VB bol v súlade so smernicami upravujúcimi postup pri niektorých zárokoch príslušníkov ZNB v zmysle zákona o ZNB (§ 22 zák. č. 70/1965 Zb.). Vystúpenie obvineného kritizujúce postup príslušníka VB bolo v priamej súvislosti s výkonom právomoci verejného činiteľa. Je preukázané, že obvinený príslušníka VB najprv sotil pres prs, takže spadol. Keď príslušník VB vstal, použil chemický rozstrekovač a potom ho obvinený udrel do tváre. To treba právne posudzovať ako trestný čin útoku na verejného činiteľa podľa § 155 odst. 1 písm. b) Tr. zák., lebo útok majúci povahu násilia voči členovi VB obvinený uskutočnil pre výkon právomoci príslušníka VB.

Pri výmere a druhu trestu podľa dôvodov rozsudku okresného súdu sa vychádzalo z ustanovení § 23 a § 31 Tr. zák. a bralo sa pri tom do úvahy, že obvinený bol už trestaný a má nepriaznivé správy o povesti z miesta bydliska. Súd dospel k záveru, že uložený trest postačí na jeho prevýchovu. Podmiennečný odklad výkonu trestu súd ničím neodôvodnil. Ani uznesenie krajského súdu v tomto smere neobsahuje podrobnejší záver.

Účelom trestu podľa § 23 odst. 1 Tr. zák. je chrániť spoločnosť pred páchatelmi trestných činov, zabrániť odsúdenému v ďalšom páchaní trestnej činnosti, vychovať ho tak, aby viedol poriadny život pracujúceho človeka a tým pôsobiť výchovne aj na ostatných členov spoločnosti. Túto všeobecnú smernicu pre postup súdu pri ukladaní trestov treba vykladať v súvislosti s ustanovením § 31 odst. 1 Tr. zák. Pri stanovení druhu trestu a jeho výmeru prihliadne súd na stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť, na možnosť nápravy a na pomery páchatela.

Podľa § 58 odst. 1 písm. a) Tr. zák. môže súd podmiennečne odložiť výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho dva roky, ak vzhľadom na osobu páchatela, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje a na okolnosti prípadu je odôvodnene presvedčený, že účel trestu sa dosiahne i bez jeho výkonu.

Podľa § 2 odst. 5 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutočný stav veci a pri svojom rozhodovaní z neho vychádzajú. Objasňujú s rovnakou starostlivosťou okolnosti svedčiace proti obvinenému i okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a vykonávajú v oboch smeroch dôkazy nečakajúc na návrh strán.

Okresný súd pri objasňovaní osoby páchatela nepostupoval podľa tejto zásady a tento nedostatok neodstránil ani krajský súd. Predovšetkým treba v tomto smere upozorniť na to, že pri určení druhu a výmeru trestu v zmysle § 31 odst. 1 Tr. zák. a pri rozhodovaní o tom, či takto vymeraný trest možno s ohľadom na osobu páchatela podmiennečne odložiť, treba starostlivo objasniť okolnosti vzťahujúce sa na osobu páchatela.

Už okresný súd konštatoval, že obvinený bol trestaný a sú nepriaznivé správy o jeho povesti. Teda konštatoval, že osoba páchatela sa nehodnotí tak priaznivo, aby sa účel trestu dosiahol i bez jeho výkonu. Súd však nezdôvodnil, pre aké príčiny došiel k opačnému záveru. V zápisnici o hlavnom pojednávaní nie je zmienka ani o tom, či sa súd oboznámil so správou o povesti obvineného. Záver súdu, že i hrozba trestom splní účel trestu a obvineného odvráti od páchania ďalšej trestnej činnosti, je preto nepresvedčivý. Okresný súd mal vykonať dôkazy zadovážením spisov vo veciach, v ktorých bol obvinený už predtým postihnutý pre protiprávne činy súdom alebo národným výborom a objasniť, aké príčiny viedli obvineného k protiprávnym činom v minulosti. Ani charakter spáchaných protiprávných činov, za ktoré bol obvinený potrestaný MĽS (v roku 1969) a komisiou pre ochranu verejného poriadku (v roku 1970) nie sú z hľadiska voľby trestu bez významu. Len objasnenie všetkých týchto okolností spolu so správou o povesti obvineného môže viesť k spravodlivému rozhodnutiu o treste.

Aj Krajský súd v Bratislave rozhodoval na základe neúplne zisteného skutkového stavu.